

TEMATY MATURALNE NA EGZAMIN WEWNĘTRZNY W II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM.

2011/2012

JĘZYK POLSKI

LITERATURA

1. Literackie apele, przesłania, testamenty. Przedstaw sposoby dialogu pisarza z czytelnikiem, odwołując się do wybranych tekstów różnych epok.
2. Polemiki, spory, prowokacje – starcia pokoleń literackich. Omów na przykładach wybranych utworów.
3. Nowela a opowiadanie – podobieństwa i różnice. Opisz kształt artystyczny i jego wpływ na sposoby kreowania świata przedstawionego w wybranych nowelach i opowiadaniach.
4. Tren jako gatunek literacki. Przedstaw jego rozwój na przestrzeni wybranych epok literackich.
5. Ewolucja sonetu. Rozwiń temat, odwołując się do twórczości wybranych poetów różnych epok.
6. Rozwój dramatu na przestrzeni epok. Rozwiń temat w oparciu o wybrane utwory literackie.
7. Ewolucja tematyczna hymnu. Omów zjawisko na wybranych przykładach literackich.
8. Dekadenci i „poeci wyklęci”. Analizując wybrane wiersze, przedstaw twórczość tych autorów.
9. Dokument i parabola jako dwa sposoby przedstawiania rzeczywistości. Omów zagadnienie, sięgając po wybrane teksty literackie.
10. Leśmianowski „zaświat przedstawiony” i jego poetyckie realizacje. Scharakteryzuj ewolucję poetyckiego obrazowania w wybranych utworach Bolesława Leśmiana z różnych etapów jego twórczości.
11. Katastrofizm jako sposób mówienia o niepokojach człowieka. Rozważ problem, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
12. Polaków portret własny czyli ocena społeczeństwa polskiego w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów.
13. Groteska jako sposób kreacji świata w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów.

14. Miłość i erotyzm w twórczości Kazimierza Przerwy –Tetmajera, Bolesława Leśmiana i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Omów zagadnienie na podstawie analizy wybranych przykładów wierszy tych poetów.
15. Wykaż związki literatury z filozofią na przykładzie wybranych utworów różnych epok.
16. Elementy naturalizmu w prozie. Przedstaw funkcjonowanie konwencji naturalistycznej na wybranych przykładach..
17. Literackie kreacje bohaterów – uczestników wielkich bitew i pojedynków. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
18. Powieść jako „zwierciadło” epoki. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
19. Kresy w literaturze XIX i XX wieku. Przedstaw temat na przykładach wybranych utworów.
20. Tragizm jako kategoria egzystencjalna. Rozważ problem, analizując wybrane utwory różnych epok.
21. Motywy wygnania i emigranta w wybranych utworach XIX i XX wieku. Omów różnorodne ich ujęcia i funkcje.
22. Portret mieszczanina. Przedstaw sposoby jego kreacji i funkcje w literaturze polskiej i powszechnej, odwołując się do wybranych przykładów.
23. W kręgu poetów klasyków. Przedstaw funkcjonowanie elementów klasycznych w wierszach wybranych poetów XX wieku.
24. Przedstaw funkcjonowanie bajki, jako gatunku literackiego, w dużych tekstach literackich, analizując wybrane przykłady.
25. Omów sposoby konstruowania narratora i narracji w wybranych powieściach różnych epok.
26. Dialog ze średniowieczem w literaturze późniejszych epok. Omów temat na wybranych przykładach literackich.
27. Motyw jesieni. Przedstaw dosłowne i metaforyczne funkcjonowanie motywu w wybranych utworach literackich.
28. Motto w utworze literackim. Przedstaw jego funkcje, analizując wybrane przykłady.
29. Sztuka współczesnego reportażu i jej mistrzowie. Omów specyfikę tego gatunku na podstawie wybranych tekstów.
30. Rola inteligencji w społeczeństwie. Scharakteryzuj i oceń na podstawie analizy wybranych przykładów literackich.
31. Wielkie monologi. Zbadaj ich funkcje, odwołując się do analizy wybranych przykładów literackich.
32. Wojenne blizny w twórczości poetów wojny i okupacji. Omów zagadnienie na podstawie analizy wybranych utworów.

33. Odwołując się do analizy wybranych przykładów omów, które gatunki literackie służą prezentacji idei epoki.
34. Rola sztuki w życiu artysty. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do analizy wybranych tekstów literackich.
35. Dramaty Stanisława Wyspiańskiego jako wyraz polemiki autora z romantyczną świadomością. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
36. Człowiek wobec władzy. Przedstaw problem na podstawie dowolnie wybranych utworów trzech epok literackich.
37. Obraz Żydów i ich kultury na kartach literatury polskiej. Omów problematykę na przykładach wybranych utworów.
38. Obraz rzeczywistości w oczach pokolenia Kolumbów. Rozważ na podstawie wybranych tekstów literatury wojenne.
39. Motywy sarmackie w literaturze. Przedstaw ich obecność na przykładzie wybranych dzieł literackich.
40. Małe ojczyzny Polaków. Omów problem na przykładzie wybranych utworów literackich.
41. Obraz starości w literaturze różnych epok. Omów temat na podstawie analizy wybranych przykładów.
42. Archetyp uczuć rodzicielskich w literaturze różnych epok. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
43. Mimetyzm i kreacjonizm jako dwie koncepcje pisarstwa. Omów problem, odwołując się do prozy powieściowej.
44. Etos w życiu bohatera literackiego. Omów zjawisko, odwołując się do różnych przykładów literackich.
45. Prawda historyczna a fantazja literacka. Rozwiń temat na przykładzie wybranych utworów.
46. Literackie wyprawy w głąb utraconego czasu. Omów funkcje retrospekcji w wybranych utworach
47. Dzieło literackie dokumentem swego czasu. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów różnych epok.
48. Motyw nieśmiertelności poety i poezji w literaturze. Omów na przykładzie utworów literackich od starożytności do romantyzmu.
49. Mistrzowie i uczniowie wśród twórców literatury. Omów ujawniające się w dziełach związki między ich twórczością.
50. Brzydota jako kategoria estetyczna w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
51. Nurt tyrtejski w wybranych utworach literatury polskiej. Omów problem w kontekście historyczno-literackim.

52. Motyw rewolucji. Omów problem w oparciu o wybrane utwory literackie różnych epok.
53. Próby zachowania człowieczeństwa w obliczu zagłady. Przedstaw różne ujęcia tematu w literaturze na podstawie analizy wybranych przykładów.
54. Zjawisko konfliktu pokoleniowego, jego przyczyny i skutki. Porównaj ujęcie problemu w wybranych utworach literackich.
55. Symbolika w poezji Młodej Polski. Przedstaw funkcje, jakie pełnią symbole w wybranych utworach poetyckich tej epoki.
56. Rozmowy z Bogiem w literackim przekazie wybranych poetów. Przedstaw zagadnienie na przykładach utworów z różnych epok.
57. Topos „theatrum mundi” w literaturze. Przedstaw sposób funkcjonowania i rolę motywu w wybranych utworach.
58. Różne odcienie ironii w poezji Wisławy Szymborskiej. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów poetki.
59. Poezja codzienności. Zanalizuj temat na wybranych przykładach poezji XX-lecia międzywojennego (Skamandryci, Awangarda).
60. Różne spojrzenia na przeszłość. Omów problem na podstawie wybranych polskich powieści historycznych z XIX i XX wieku.
61. Motyw rodziny w literaturze. Omów jego funkcje i sposób przedstawienia na przykładach wybranych dzieł.
62. Polska poezja kobieca. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów lirycznych.
63. Sąd nad totalitaryzmem w publicystyce i prozie XX w. Zanalizuj wybrane utwory.
64. Relacje z podróży w piśmiennictwie epok dawnych (do końca XVIII w.) . Omów temat na podstawie analizy wybranych tekstów literackich.

JĘZYK

1. Język literackich kochanków. Określ i scharakteryzuj środki językowe typowe dla mówienia o miłości.
2. Zapożyczenia we współczesnej polszczyźnie. Przedstaw typy zapożyczeń i oceń ich celowość, dokonując analizy wybranego materiału językowego.
3. Poprawność językowa wybranych tekstów prasowych. Przedstaw cechy stylu publicystycznego i informacyjnego, kryteria oceny poprawności, rodzaje błędów, dokonując analizy wybranych tekstów prasowych.
4. Styl barokowy i jego przejawy w utworach literackich późniejszych epok. Zanalizuj wybrane przykłady.

5. Dialektyzacja w literaturze wybranych epok. Analizując wybrany materiał językowy, wyjaśnij, na czym polega i czemu służy dialektyzacja.
6. Różnorodne funkcje tekstów kabaretowych XIX i XX wieku. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
7. Funkcja języka potocznego. Omów zjawisko, odwołując się do analizy wybranych przykładów z poezji polskiej.
8. Dokonaj charakterystyki wybranej stylizacji językowej oraz zbadaj jej funkcje na podstawie zgromadzonego materiału.
9. Funkcje archaizacji języka. Omów zjawisko, analizując wybrane przykłady z literatury różnych epok.
10. Prowokacja, nihilizm, wymóg czasu. Na podstawie zebranego materiału dokonaj oceny języka młodych ludzi, charakteryzując jego specyfikę.
11. Przedstaw różne sposoby realizacji komizmu słownego w wybranych utworach dramatycznych różnych epok, odwołując się do analizy przywołanego materiału językowego.
12. Sposoby i funkcje indywidualizacji języka postaci literackich. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
13. Reportaż a felieton. Na podstawie analizy wybranych przykładów literackich dokonaj charakterystyki tych form wypowiedzi publicystycznej.
14. Co szczególnie razi w mowie i piśmie? Zanalizuj najczęstsze rodzaje błędów językowych we współczesnej polszczyźnie.
15. Sztuka pisania listów na przestrzeni wieków. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału.
16. Omów zjawisko manipulacji językowej, opierając się na wybranych przykładach.
17. Odwołując się do wybranych przykładów: tekstów źródłowych i literackich przedstaw i oceń zjawisko językowe, jakim jest nowomowa.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Motyw powstania w literaturze i sztuce. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych przykładów.
2. Burza jako temat literacki i malarski. Dokonaj analizy funkcjonowania motywu i sposobów jego kreacji w wybranych dziełach.
3. Motyw rozstania. Dokonaj analizy funkcjonowania motywu w wybranych tekstach kultury.
4. Tworzywo sztuki teatralnej i filmowej. Wskaż podobieństwa i różnice na podstawie wybranych przykładów.

5. Literackie i malarskie obrazy miasta. Przedstaw funkcjonowanie motywu w wybranych tekstach kultury.
6. Realizm i historycyzm w literaturze i malarstwie. Przedstaw na wybranych przykładach literatury i sztuki pozytywistycznej.
7. Tatry w literaturze i sztuce. Przedstaw sposób wykorzystania motywu, odwołując się do analizy wybranych dzieł.
8. Przedstaw różne sposoby portretowania kobiet w literaturze i malarstwie na podstawie analizy wybranych dzieł.
9. Obraz małej ojczyzny zapisany w poezji, prozie i filmie. Przeanalizuj sposób jej utrwalania w wybranych dziełach.
10. Motyw wojny. Zaprezentuj różne spojrzenia na wojnę w wybranych tekstach kultury.
11. Piękno klasyczne w literaturze, malarstwie i architekturze. Przedstaw temat, odwołując się do analizy wybranych dzieł.
12. Lalki, manekiny w literaturze i tekstach kultury. Omów temat odwołując się do analizy wybranych dzieł.
13. Barokowe tematy i formy artystyczne w różnych tekstach kultury. Przedstaw przejawy obecności estetyki i wrażliwości barokowej w dziełach z późniejszych epok.
14. Impresjonizm i ekspresjonizm w literaturze i innych dziedzinach sztuki młodopolskiej. Analiza i interpretacja wybranych dzieł.
15. Motyw cierpienia w literaturze i sztuce. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych dzieł.
16. Wizerunki Matki Boskiej. Omów temat dokonując analizy i interpretacji wybranych dzieł kultury.
17. Życie i krajobraz wsi polskiej jako inspiracja ideowa i artystyczna twórczości literackiej i plastycznej drugiej połowy XIX w. Analiza i interpretacja wybranych dzieł.